

Διδαχί

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 4^ο | 8 Σεπτεμβρίου 2024 | Αρ. Φύλλου 194

ΤΑ ΠΛΗΡΩΤΙΚΑ

Πληρώσωμεν τήν δέψιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ας συμπληρώσουμε την δέψη μας προς τον Κύριο.

Οι παλαιοί, καθώς το είπαμε κι άλλοτε, συνηθίζουν και τους αρέσει, όταν ερμηνεύουν την θεία Λειτουργία, να ανακαλύπτουν πολλούς συμβολισμούς στην ιερή τελετουργία. Εμείς προτιμούμε να την βλέπουμε σαν μια ζωντανή κινούμενη πράξη. Τα σύμβολα βέβαια λένε πολύ περισσότερα από τα πράγματα, μα πολλές φορές κινδυνεύει να χαθεί η αλήθεια των πραγμάτων μέσα σε αυθαίρετους συμβολισμούς. Ένας όμως από τους παλαιούς δίνει μια γενική εξήγηση της θείας Λειτουργίας, στην οποία κι εμείς θέλουμε να σταθούμε, χωρίς να επιμένουμε σε άλλες συμβολικές ερμηνείες. «*Ἡ τῆς θείας ἱερουργίας ἅπασα τελετή αὐτήν ἐκείνην τήν ὅλην οἰκονομίαν τῆς περὶ ἡμῶν σωτηριώδους συγκαταβάσεως τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ... διὰ τῶν ἐν αὐτῇ τελουμένων μυστηρίων... δηλοῖ*». Ὅλη η τελετή της θείας Λειτουργίας, με ὅσα γίνονται σ' αὐτήν, φανερώνει ὅλα ὅσα ἔκαμε ὁ ἀληθινός Θεός καὶ Σωτήρας μας Ἰησούς Χριστός γιὰ τὴν σωτηρία μας.

Τα τίμια δώρα προσκομίσθηκαν καὶ εἶναι τώρα στὴν ἁγία Τράπεζα, γιὰ τὴν θυσία ποὺ πρόκειται νὰ γίνῃ. Ἀμέσως λοιπὸν ὁ λειτουργὸς ἀπευθύνεται πρὸς τὸν λαὸ με δυνατὴ φωνή· «*Πληρώσωμεν τήν δέψιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ*», ας συμπληρώσουμε

την δέηση μας προς τον Κύριο. Σε όσα παρακαλέσαμε στην Εκτενή Ικεσία έχουμε ακόμα και τα παρακάτω συμπληρωματικά αιτήματα. Γιατί ποτέ δεν εξαντλείται η ανάγκη να ζητούμε από τον Θεό, και μάλιστα τώρα μπροστά στο μεγάλο μυστήριο της αναίμακτης Θυσίας. Ο Καβάσιλας εδώ γράφει τα εξής, που πολύ μας κατατοπίζουν για τις συμπληρωματικές δεήσεις που γίνονται τώρα: «*Ο δέ ιερεύς τά μὲν δῶρα τίθησι ἐπὶ τῆς Τραπέζης· αὐτός δέ ὡς ἤδη πρὸς τῆ τελετῇ γενόμενος καὶ μέλλων τῆς φρικτῆς ἄπτεσθαι θυσίας, ἔτι ἑαυτὸν εὐτρεπίζει... καὶ οὐχ ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τό περιεστὼς πλῆθος καταρτίζει καὶ διατίθησι πρὸς τὴν χάριν*». Ο λειτουργός ιερέας, πλησιάζοντας στην μεγάλη στιγμή, ετομάζει ακόμα πιο πολύ τον εαυτό του και τον λαό.

Αυτό εννοούσαμε, όταν είπαμε πιο πάνω πώς η θεία Λειτουργία είναι μια ζωντανή κινούμενη πράξη. Το βλέπουμε τώρα, καθώς και σε όλη την ιερουργία: όλη η σύναξη, ο λειτουργός ιερέας και ο λαός, συναγωνίζονται τρέχοντας να φτάσουν στην μεγάλη στιγμή της θυσίας κι ύστερα της θείας Κοινωνίας. Εκτός από την ευχή του Χερουβικού Ὑμνου, που ο ιερέας την λέει μόνο για τον εαυτό του, όλες οι άλλες ευχές και δεήσεις είναι κοινές, και για τον ιερέα και για τον λαό. Καθώς κάπως έτσι γράφει ένας σύγχρονός μας καλός θεολόγος και συγγραφέας, η λατρεία της Εκκλησίας και μάλιστα η θεία Λειτουργία είναι μια πρόσκληση για να συμμετάσχουμε στην επιφάνεια, δηλαδή στην φανέρωση του Θεού. Αυτό θα πει πώς η θεία Λειτουργία δεν είναι μόνο η ιστορία του γεγονότος της θείας οικονομίας, αλλά και το ίδιο το γεγονός: είναι η ιστορία της σωτηρίας και η ίδια η σωτηρία: είναι η αναγγελία του Λόγου και η ευχαριστιακή παρουσία και πραγματοποίησή του.

Επτά νέες αιτήσεις συμπληρώνουν τις δεήσεις, που μέχρι τώρα έγιναν στην ιερή τελετή της θείας Λειτουργίας. Η πρώτη δέηση γίνεται για τα τίμια δώρα: «*Υπὲρ τῶν προτεθέντων τιμίων δῶρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*», ας παρακαλέσουμε για τα τίμια δώρα, που τώρα φέραμε και αφήσαμε στην αγία Τράπεζα. Ακολουθούν ύστερα οι άλλες ἑξι αιτήσεις με την σειρά. Ας ζητήσουμε από τον Κύριο, όλη η ημέρα σήμερα να είναι αληθινά ημέρα του Θεού, αγία, ειρηνική και αναμάρτητη. Ας ζητήσουμε από τον Κύριο ἄγγελο ειρήνης, να μας οδηγή πιστά και να μας φυλάει ψυχικά και σωματικά. Ας ζητήσουμε από τον Κύριο να συγχωρήσει και να αφήσει τις αμαρτίες και τα σφάλματά μας. Ας ζητήσουμε από τον Κύριο όσα είναι καλά και συμφέρουν στις ψυχές μας και ειρήνη στον κόσμο. Ας ζητήσουμε από τον Κύριο να περάσουμε τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής μας με ειρήνη και

μετάνοια. Ας ζητήσουμε από τον Κύριο τα τέλη της ζωής μας να είναι χωρίς πόνο, χωρίς ντροπή και ειρηνικά, και να έχουμε καλή απολογία μπροστά στο φοβερό βήμα του Χριστού. Σε κάθε μια αίτηση ο λαός αποκρίνεται: «*Παράσχου Κύριε*», που θέλει να πει: δώσε μας, Κύριε, αυτό που ζητούμε. Οι έξι αυτές αιτήσεις, που θα τις ακούσουμε τις ίδιες να επαναλαμβάνονται και πιο κάτω στην θεία Λειτουργία, συμπληρώνουν πραγματικά τις δεήσεις που έγιναν έως τώρα και στην Μεγάλη Συναπτή και στην Εκτενή Ικεσία. Εκείνες, θα λέγαμε, είναι δεήσεις πιο γενικές, που αφορούν στον βίο μας, αυτές εδώ είναι ειδικότερες και αφορούν στην πνευματική μας ζωή. Πόσο σπουδαίες και αντιπροσωπευτικές για την λατρεία της Εκκλησίας είναι αυτές οι έξι αιτήσεις, φαίνεται από το γεγονός ότι τις ίδιες τις ακούμε δυο φορές στην θεία Λειτουργία.

Θα θέλαμε, αν ήταν τρόπος, να σταθούμε σε κάθε μια αίτηση και να πούμε περισσότερα, μα κρίνουμε πώς είναι καλύτερα να προχωρήσουμε. Μετά το «*παραθώμεθα*» της τελευταίας δέησης, ο λειτουργός σε χαμηλότερο τόνο λέει την ευχή, γιατί όπως το ξέρουμε μετά τις δεήσεις και τις αιτήσεις είναι πάντα μια ευχή. Τώρα ο λειτουργός «*αίτεῖται εὐπροσδόκητον γενέσθαι τὴν προτεθεισαν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ θυσίαν*», ο Θεός και Πατέρας να δεχθεί την θυσία, για την οποία φέραμε στην αγία Τράπεζα τὰ τίμα δώρα. «*Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ὁ μόνος ἅγιος, ὁ δεχόμενος θυσίαν αἰνέσεως παρά τῶν ἐπικαλουμένων σε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ, πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν δέησιν καὶ προσάγαγε τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ καὶ ἰκάνωσον ἡμᾶς προσενεγκεῖν σοι δῶρά τε καὶ θυσίας πνευματικὰς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου, τοῦ γενέσθαι σοι εὐπρόσδεκτον τὴν θυσίαν ἡμῶν, καὶ ἐπισκηνῶσαι τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτός σου τὸ ἀγαθὸν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα ταῦτα καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαόν σου*».

Κάπως έτσι θα μπορούσαμε να μεταφράσουμε αυτή την ευχή όχι, καθώς λέγεται της προθέσεως, ἀλλ' ακριβέστερα της Προσκομιδής: «*Κύριε Θεέ Παντοκράτορα, εσύ που μόνος είσαι ἅγιος και δέχεσαι πνευματική θυσία ἀπ' ὅσους σε επικαλούνται με ὅλη τους την καρδιά, δέξου κι ἀπὸ μας τους ἁμαρτωλούς την δέηση και φέρ' την στο ουράνιο και ἅγιο θυσιαστήριό σου και κάνε μας ικανούς να σου προσφέρουμε δώρα και πνευματικές θυσίες για τα δικά μας ἁμαρτήματα και για του λαοῦ τα ἀγνοήματα και αξιώσέ μας να βρούμε χάρη και να σταθούμε μπροστά σου, για να γίνει εὐπρόσδεκτη σε σένα η θυσία μας*

και νά ῥθει και να μείνει σ' εμάς το Ἅγιο Πνεῦμα της χάρις σου, και σε τούτα εδώ τα δώρα και σ' όλο τον λαό σου». Για τέσσερα πράγματα γίνεται λόγος σ' αυτή την ευχή. Πρώτα ο λειτουργός ιερέας ομολογεί την παντοδυναμία και την αγιότητα του Θεού· ο Θεός είναι ο παντοκράτορας και ο μόνος άγιος. Στον Θεό Πατέρα λοιπόν τώρα απευθύνεται και ομιλεί ο λειτουργός· να δεχθεί την δέηση όλης της σύναξης· να κάμει τους ιερείς ικανούς να λειτουργούν και γι' αυτούς και για τον λαό· και τέλος να γίνει δεκτή με ευχαρίστηση η θυσία της Εκκλησίας, και το Ἅγιο Πνεῦμα να επισκιάσει και τους λειτουργούς και τα δώρα και όλο τον λαό. Η ευχή καταλήγει στην δοξολογική εκφώνηση προς την Αγία Τριάδα· *«Διά τῶν οἰκτιρῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, μεθ' οὗ εὐλογητός εἶ, σύν τῷ παναγίῳ καί ἀγαθῷ καί ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καί ἀεί καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων»*. Με την αγάπη του για μας και την ευσπλαχνία του μονογενή σου Υιού, που μαζί του και με το πανάγιο και αγαθό και ζωοποιό σου Πνεῦμα εἶσαι δοξασιμένος, τώρα κι πάντα και στους ατελεύτητους αιώνες. Η απάντηση του λαού όπως πάντα είναι το *«Αμίν»*.

Θέλομε να κλείσουμε την σημερινή ομιλία μ' ένα σχόλιο στην εκφώνηση της ευχής, σχετικά με το θείο πρόσωπο και το έργο του Ιησού Χριστού. Όλα όσα ζητάει η σύναξη της Εκκλησίας, όχι μόνο σ' αυτή, αλλά και σε κάθε ευχή, τα ζητάει με την πίστη και την βέβαιη ελπίδα πώς τα λαβαίνει, πώς η θεία Λειτουργία είναι η αιώνια πραγματικότητα στο πρόσωπο και το έργο του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού. Εκείνος είναι ο ένας και μόνος μεσίτης *«Θεού και ανθρώπων»*, καθώς γράφει ο Απόστολος, *«άνθρωπος Χριστός Ιησούς»*, που μας προσάγει και μας φέρνει στον Θεό Πατέρα. Η αγάπη του Χριστού για μας και η συμπάθειά του είναι που μας δίνει το θάρρος και μας εγγυάται πώς όσα ζητούμε από τον ουράνιο Πατέρα είναι βέβαια και πραγματικά. Όσα ζητήσαμε στις αιτήσεις για κάθε περίπτωση της ζωής μας, όσα τώρα στην ευχή ζητούμε, πλησιάζοντας στην μεγάλη στιγμή της θυσίας, όσα τελευταία παρακαλούμε, για να επισκηνώσει σε όλους το Ἅγιο Πνεῦμα, είναι μια συμπληρωματική και τελευταία δέηση προς τον Θεό, που αρχίζει ακριβώς με αυτή την προτροπή του λειτουργού. *«Πληρώσωμεν τήν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ»*. Αμίν.

† Σ & Κ Δ